

kat akarják biztosítani, amelyekkel minden olvasónak a rendelkezésére állnak. Ennek a feladatnak a végrehajtására próbálják a különböző megoldásokat megtalálni, például a dokumentumok házhoz szállítása, speciális klubfoglalkozások többek között vakok, értelmi fogyatékos gyermekek számára stb.

Az új eszközök használatával, elsősorban az *elektronikus megoldásokkal* azonban a magyar közkönyvtárak jóval elmaradottabb állapotban vannak, mint a fent említett országok intézményei. Egy összefogottabb, országos szinten együttműködő fejlesztési program megindítása, illetve megvalósítása szükséges.

A bevezetőt *Bertalanné Kovács Piroska*, a Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója tartotta nemcsak házigazdaként, hanem annak a programnak a vezetőjeként is, amelyet a Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár indított el 1998-ban. A cél a szolgáltatásfejlesztés hátrányos helyzetű könyvtárhasználók számára. Egy Center of Excellence könyvtár kialakításán fáradoznak, hogy tréningeket szervezhessenek és konzultációs lehetőséget biztosíthassanak azoknak a könyvtári szakembereknek, akik hátrányos helyzetű könyvtárhasználókkal foglalkoznak.

A PULMAN projekt keretében az eszközök teljesebbé tétele, training for trainers megszervezése szerepel a tervekben. A program sikeres megvalósítását remélhetőleg a Pulman Digital Guidelines Manual is segíti.

A témával kapcsolatosan a könyvtárpolitikai irányelvekről,

tervekről *dr. Skaliczki Judit*, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma könyvtári osztályának vezetője tartott előadást.

Az alapítványok programjairól, amelyek nagy segítséget jelentenek a könyvtáraknak a hátrányos helyzetű felhasználók ellátásában, *Győri Erzsébet* nyugalmazott igazgató adott áttekintést. Részletesen szólt a Soros Alapítvány ilyen irányú tevékenységéről, amely a legszámozottabb ezen a területen, s az ESzKöz című programhoz is jelentős támogatást nyújt.

Szemléletváltás a hátrányos helyzetűek könyvtári ellátásában címmel *Bartos Éva*, a Könyvtári Intézet osztályvezetője felhívta a figyelmet arra, hogy ennek a tevékenységnek végre intézményesülnie kell a könyvtárakban, ugyanakkor együtt kell működnünk a megvalósításban a kialakult állami intézményrendszerrel, társadalmi és civil szervezetekkel.

Albert József szociológiai megközelítésben szólt a hátrányos helyzetű felhasználók információs ellátásának szükségességéről.

A konferencia résztvevői és a szervezők nevében köszönet illeti a Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár közreműködő munkatársait, akiknek szorgalmas és lelkiismeretes munkája nagyban hozzájárult a tanácskozás sikeréhez. A köszönet Búsi Lajosnak, a megyei közgyűlés elnökének is szól, a konferencia megnyitásáért, az eddigi munka elismerésért és a további biztatásért.

Billédiné dr. Holló Ibolya
– *Bartos Éva*

Olvasásfejlesztés az olvasás évében

„Néma mestereink a könyvek”

A *Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekkönyvtáros Műhely* 2001. október 8-ától november 19-éig *Olvasásfejlesztés – kritikai gondolkodás* címmel továbbképző tanfolyamot szervezett.

A konzultációkkal és tréningekkel összekötött előadásokra öt alkalommal került sor. Az ötven résztvevő zöme a műhely tagjai köréből került ki, ám a megye érdeklődő pedagógusai, könyvtárosai, könyvtárostánarai is bekapcsolódtak a továbbképzésbe.

A program költségeit a Nemzeti Kulturális Alapprogramtól nyert támogatásból fedezték. A tematika összeállításában, színvonalas lebonyolításában nagy segítségünkre voltak a debreceni Kölcsey Református Tanítóképző Főiskola (a későbbiekben KRTF) Anyanyelvi és Irodalmi Tanszékének tanárai.

Október 8-án *Baloghné dr. Zsoldos Julianna*, a KRTF docense előjáróban vázolta az *RWCT-program* (Reading and Writing for Critical Thinking) lényegét. Az iskolai oktatás eredményességének folyamatos csökkenése tette elodázhatatlanná az oktatás hatékonyságának növelését, aminek megvalósításához elsősorban a szemléletmódon kell változtatni. *A kritikai gondolkodás fejlesztéséért olvasással és írással* (RWCT) elnevezésű nemzetközi program (együttműködési projekt) célja, hogy olyan tanítási módszereket juttasson el az iskolákba,

amelyek bármilyen életkorú tanulók esetében, bármely tárgyban alkalmazva erősítik a kritikai gondolkodást. A hangsúlyt az ismeretek megtanítása helyett a tanulói gondolkodás olyan szintre emelésére helyezi, hogy segítségével a gyerek, a későbbi felnőtt képes legyen az élet különböző helyzeteiben a neki szükséges információk elsajátítására, a problémák megoldására, a döntéshozatalra, a megfelelő racionalizációra stb.

A néhány éve hazánkban lezajlott kísérleti olvasásfejlesztési program döntően a többkönyvű, a tankönyvtől elszakadni tudó, az önálló információ- és könyvtárhasználatra alapozó oktatási, nevelési, tanulási módszerekkel foglalkozott. Ennek előfeltételei: a könyvtárfejlesztés; a szülők együttműködésének megteremtése; az olvasásfejlesztés tantárgyköri jellegének tudatosítása; az élmény – és problémaközpontú olvasásra tanítás, a tanulás alkalmainak gyarapítása; a tanulók vitakedvének, reflexióinak bátorítása, továbbá az írás, az olvasás és a szóbeli összefoglalás útján teljesíthető egyéni feladatok rendszeres kiadása és számonkérése.

Ezt követően az *olvasás kezdő szakaszának problémáit* feltekerpező előadásában azt fejtegette, hogy miként lehet a gyerekeket megtanítani tanulni. A különböző tanítási módszerek (globális, szintetikus...) ismertetése után leszögezte, hogy hazánkban sajnos nincs eléggé hatékony módszer. Emiatt is kívánatos lenne, hogy a pedagógusok minél szélesebb köre ismerkedjen meg az RWCT módszerével. A hierarchikusan egymásra épülő tech-

nikák alkalmazásával, a cselekvéses, felfedező, problémamegoldó tanulás középpontba állításával jelentős eredményeket lehet elérni.

Kucska Zsuzsa, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Terézvárosi Fiókkönyvtárának vezetője az *Óvodások és szülők a könyvtárban* témában tartott ötletdús, a gyakorlati munkában jól hasznosítható előadást. Az olvasói érdeklődés felkeltése és ébrentartása érdekében hangsúlyozta a gyerekekkel való kapcsolat kialakításának elsődlegességét, fontosságát, a szülők megszólítását, a pedagógusképzésben a játékok megismertetésének fontosságát, rövid ajánlóbibliográfiák készítését, a felolvasásokat.

Papp Miklósné dr. Angyal Ágnes, a Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár munkatársa *Olvasáskultúránk helyzete és a változás esélyei* című előadásában felhívta a figyelmet az olvasás romló esélyeire, értékének csökkenésére, a praktikus irodalom és a lektür olvasottságának emelkedésére az értékes szépirodalom rovására. Hangsúlyozta, hogy a holtpontról csak akkor mozdulhatunk el, ha a család, az iskola és a könyvtár szövetségre lép.

Az olvasás éve apropóján lehangoló statisztikát közölt arról, hogy míg hazánk könyvtárainak a lakosság tizenkét százaléka a tagja, addig Norvégiában ez az arány hatvan százalék. Ugyanakkor rendkívüli optimizmussal reméli, hogy az olvasás XXI. századi reneszánsza nálunk is megvalósítható!

Október 15-én dr. *Imre Lászlóné*, a KRTF tanára *Az irodalmi művek feldolgozása, meseértés, szövegfeldolgozás* címmel az irodalmi mű megkö-

zelítésének módjait (filozófiai élményközpontú, szociológiai, pszichológiai) ismertette, majd jellemzőit, egymásrahatásukat taglalta.

Az iskolai irodalomelemzés kapcsán – mely lehet genetikus, strukturális elemzés, hatásvizsgálat, valamint az irodalmi mű értékelése – a komplex műelemzés szempontjait sorolta fel.

Az elméleti bevezető után az RWCT igen hatékony technikával találkoztunk: a jóslástáblázattal és a kettéosztott naplóval. A jóslástáblázatot az *Iván és a főkabór* című skót népmese közös feldolgozása során ismerhettük meg. A helyszín és néhány kulcsszó megadása alapján a résztvevők jóslásokba bocsátkozhattak a történet cselekményével kapcsolatban, majd összehasonlíthatták a kétféle mesemódot. Rendkívül jó módszer ez a fantázia megmozgatására, illetve az érdeklődés ébrentartására.

A kettéosztott napló módszerét Szabó Lőrinc *Gyengeség* című versének feldolgozása szemléltette. A vers figyelmes elolvasása után ketté kell osztani egy lapot, és az egyik részbe a verssel kapcsolatos olyan szavakat, mondattöredékeket kell leírni, amelyek a legjobban megragadtak bennünket. A másik rész a saját élettapasztalaton átszűrött ráismerést, felismerést tartalmazza, azt, hogy mit üzen nekünk a vers. Ez a technika az olvasmányhoz, a tanultakhoz való személyes kötődést segíti elő.

Dr. Bartos Éva, a Könyvtári Intézet osztályvezetője *A biblioterápia mint szövegértési gyakorlat, valamint az önépítés eszköze* címmel a könyv, az

olvasás és az irodalom terápiás alkalmazásáról tartott érdekesítő előadást. Bevezetőjében elmondta, hogy a biblioterápia azt jelenti, hogy mindazt a tapasztalatot, amelyet a könyvek, az olvasás, az irodalom jótékony hatásáról felhalmozott az emberiség, egyszerre átfordították tudatosan alkalmazott módszerre, gyógyító céllal, szándékolt hatás kiváltására. Jellemzően olyan tevékenységről van szó, melynek gyakorlata jóval régibb keletű, kialakultabb és sokrétűbb, mint az elmélete és módszertani kidolgozottsága. Ezt követően a gyógyító olvasás intézményesített formáinak történetét taglalta. Az elsőként kialakult „klinikai” biblioterápiás ág kifejezetten a gyógyítás, a rehabilitáció szolgáltatába állította a könyvet, az olvasást.

A „fejlesztő” biblioterápiás ág közintézményekben, iskolákban, könyvtárakban, klubokban honosodott meg. E tágabb értelmű tevékenység definíciója így szól: „a személyes problémák megoldásának segítése irányított olvasás és megbeszélés révén”. Közvetett segítségnyújtásról van szó – az irodalmi műből kibontható hatás révén. Majd miután vázolta a biblioterápiának az amerikai oktatásban játszott jelentős szerepét, az ottani, biblioterápiás hatásokat vizsgáló pedagógiai kísérletek pozitív eredményeit ismertette.

Összegzésként megállapítható, hogy a fejlesztő-megelőző jellegű biblioterápiába való bevonásra általában minden gyerek alkalmas. Ezen túlmenően egyes gyermekcsoportok számára lehetséges a biblioterápia, másoknak szükséges, megint

másoknak nélkülözhetetlen. Mindannyiunk közös érdeke, hogy tudatosítsuk biblioterápiás tapasztalatainkat, és módszerre formálva adjuk át másoknak; hiszen a tét nem kevesebb, mint minél több harmonikus, teherbíró, stabil gyermeki személyiség nevelése.

A mesei szövegvilágokat dr. Jeney Teréz, a Nyíregyházi Főiskola tanára definiálta, majd rendszerezte a legősibb irodalmi műfajok egyikét. Részletesen ismertette a mese műfajait, jellemzőit (állatmese, novellamese, tündérmese, legenda, ördögmese, tréfás mese, hazugság, formula).

Október 29-én *dr. Margócsy Klára*, a Nyíregyházi Főiskola tanszékvezető tanára *A drámapedagógia módszereinek felhasználása az irodalmi mű tanítása során* című előadásában a drámapedagógiára mint az új típusú megértés módszerére hívta fel a figyelmet, kiemelte hatékonyságát, valamint hangsúlyos szerepét a tanítás folyamatában. A drámaóra élményt ad, unalom, félelem és szorongás nélküli. Fontos, hogy a folyamatos cselekvési lehetőség – a játékok segítségével – az óvodától az egyetemig jelen legyen! „Öröm-pedagógiai” elveiből következően felhívta a figyelmet arra, hogy az élményt adó tanítás felé kellene az irodalomoktatásnak fejlődnie.

A drámapedagógia módszerének alkalmazása alapos felkészülést igényel a pedagógustól, ám megéri, mert egyben állandó megújulást, kiegyensúlyozottságot is jelent számára. Hozadéka a gyerek személyiségének gazdagodásában, a képzelet fejlesztésében, a kommunikációs képességek, a viselke-

dési kultúra, a bátorság erősödésében, a szocializációs problémák oldásában, a kapcsolat-teremtésben, az aktivitásban, a koncentrációs készség fejlődésében mérhető le.

Püspöki Péter, a miskolci Zrínyi Gimnázium drámatanára az iskolában és a könyvtári foglalkozások keretein belül is jól alkalmazható módszerrel ismertette meg a résztvevőket, amely érdekes, újszerű formában kelti fel a gyerekek érdeklődését egy-egy irodalmi mű iránt. Az ajánlandó történetből egyes részleteket kiragadunk, s ezt eljátszatjuk, drámapedagógiai módszerekkel „előadatjuk” a gyerekekkel. Ezt követően megkérdezzük az egyes szereplők véleményét az adott szituációról. A gyerekek átgondolják a történeteket, és kíváncsian várják, hogy mi is lesz a történet vége. Ekkor ajánljuk figyelmükbe a kiválasztott művet, melyet – tapasztalatok szerint – a tanulók fele önszorgalomból végigolvas.

Az olvasástechnika fejlesztésének fokozatairól Csákbérenyiné dr. Tóth Klára, a KRTF adjunktusa beszélt. Rendkívül fontosnak tartja, hogy a gyerekek jól és érthetően megtanuljanak olvasni, mert csak annak a gyerekek fog örömet jelenteni az olvasás, aki elsajátította a technikáját.

A leggyakoribb olvasási hiba a felcserélés, (az egymáshoz hasonló hangok felcserélése), át-helyezés (egymás melletti hangok ejtése), az összeolvasás, a hangátvetés, a hangtáv-hasonlóság, a kihagyás (nem olvas egy szót), az elhagyás.

Az elméleti bevezető után az olvasás gyorsaságát fejlesztő, látószögnövelő, perifériás látást

fejlesztő, hibakereső, jelfelismerő gyakorlatokkal ismerkedhetünk meg.

November 12-én *Az olvasóvá nevelés módszereiről Baloghné dr. Zsoldos Julianna* tartott ötletdús előadást. Az olvasási műhelymunka az egyik hatékony módszer arra, hogy a pedagógus, a könyvtáros megtanítsa a gyereket a gondolkodva tanulásra, melynek eszköze az olvasás. A gondolkodásra inspiráló feladatok adásával, a cselekményre való rákérdezéssel, a szubjektív vélemény kikérésével, olvasónapló íratásával szép eredményeket érhetünk el az olvasóvá nevelésben.

Az olvasónaplóban nem a cselekményt kell leírnia a gyerekeknek, hanem azt, hogy miként hatott rá a mű olvasás közben (élmény, érzés, értékítélet). A tanárnak ki kell tüntetnie a gyereket a figyelmével, reagálnia kell (nem osztályozással!) a leírtakra.

Az irodalmi levélben egymásnak ajánlanak könyveket a tanulók. A levelek megírását minden esetben megbeszélésnek és reflektálásnak kell követnie.

A könyvismertetésre a kiscsoportos forma (6-8 gyerek) a legalkalmasabb. Fontos, érdekes, humoros részletek kiválasztása, felolvasása után választ kell adnia a tanulónak arra, hogy miért éppen az adott könyvet választotta, mi tetszett neki benne a legjobban. Arra kell törekedni, hogy az előadó a személyiségén átszűrve tartson könyvismertetőt. A közönségnek pedig el kell mondania, hogy mi tetszett neki a beszámolóban, mi jutott eszébe róla, s hogyan értékeli az elhangzottakat.

A háromlépéses interjú egy olyan technika, amelyben a partnerek egy adott témáról egymással készítenek interjút, kijelölt szerepek szerint. Alkalmazható előrejelzésekhez, személyes tapasztalatok megosztásához, összefoglalásra, házi feladat áttekintésére, fogalmak tisztázására.

Az irodalmi körök önkéntes csoportok, ahol lényeges, hogy a szót a gyerekek kapják meg, s különböző szempontok, módszerek alapján elemezzék az irodalmi alkotást. Példaképpen néhány szerep: idézet-kereső, nyomozó, nyomkereső, kérdésfeltevő, szókereső, ellenőrző, karakter-értelmező, illusztrátor, jegyző, hírnök.

Dr. Tószegi Zsuzsanna, a Neumann-ház igazgatója *A számítógép és az új információhordozók az olvasás szolgálatában* témában fejtette ki álláspontját. A digitális könyvtár nehéz helyzetét az okozza, hogy nagy felelősség eldönteni, hogy mit tegyen fel az internetre, mit gyűjtsön. Felhívta a gyermekkönyvtárosok figyelmét arra, hogy indirekt módon tanítsák a gyerekeket a multimédia használatára. A gyermekirodalom a hálón még elenyésző mennyiségben van jelen, így csak a CD-ROM-ok állnak rendelkezésünkre. A könyvtárosoknak a Neumann-ház hasznos lehetőségeket kínál. Honlapjukon érhető el a CD-ROM-ok lelőhelyadatbázisa (háromszáz könyvtár, kilencszáz féle lemez). A CD-ROM diszkográfia 1990 és 2000 között mintegy ezeröttszáz lemez adatait dogozta fel, melyekből kilencven készült a gyerekeknek (ebből 41 mese, szép-irodalom, játék; 34 oktató program; 12 nyelvoktató program és

3 rajzfilm). A WebKat.hu a könyvtári és a MARC szabvány alapján épített magyar internetforrások katalógusa, melyből 61 ezer hálózati dokumentumról kaphatunk részletes adatokat. A DIA (Digitális Irodalmi Akadémia) honlapja a világon egyedülálló vállalkozás. Jelenleg ötven kortárs magyar és erdélyi magyar író műve hozzáférhető. A feldolgozás szintje rendkívüli visszakereshetőséget biztosít (szerző, műfaj, keletkezési hely és idő, teljes szövegek, szövegen belüli érdekes információk pl. arról, hogy ki írt ajánlást a műhöz).

Dr. Bihari Albertné igazgatóhelyettes *A gyermekkönyvtár az olvasó gyerekekért* címmel saját tapasztalatait, ötleteit, a megyei könyvtár gyermekrészlegének programjait, pályázatait osztotta meg a hallgatósággal. Hangsúlyozta, hogy minden gyermekkönyvtárnak arra kell törekednie, hogy a csoportos foglalkoztatás mellett a gyerekek egyéni érdeklődését, az olvasás iránti vágyát felkeltse, s kíváncsiságát is kielégítse.

Az olvasás szerepváltozásának megfelelően újra kell gondolnunk, hogy mit, mennyit és milyen eszközökkel, módszerekkel csinálunk.

November 19-én *A könyvtárhasználat az alsó tagozatban* címmel *dr. Bartha Jánosné*, a KRTF Gyakorló Általános Iskolájának szakvezető tanítója, szakértője tartott előadást. Kiemelten fontosnak tartja az alsó tagozatos gyerekek gondolkodásra szoktatását, melyben főként az anyanyelvi nevelésnek van elsődleges szerepe. A gyerekek szövegértése eléggé lehangoló, ezért minél hamarabb szemléletváltozásra lenne szük-

ség ahhoz, hogy a tanulási szokások, a beszédképesség, az attitűdök, beállítódások kialakítására helyeződjön a hangsúly. Az olvasási képességfejlesztés fokozatainak (olvasástechnika, olvasásértés, olvasási szokások) elemzése után a különféle szövegfeldolgozási technikák ismertetése következett: adatkeresés, lényegkiemelés, jegyzetelés, a szöveg áttekintése cím, ábrák alapján, lexikonhasználat olvasás közben.

Az ismeretek elsajátítása nem cél, hanem eszköz. Aktív, cselekvő, felfedező és problémamegoldó, diákközpontú tanulást kell kialakítani, mely újfajta kihívás a tanár számára, mivel szervező, irányító szerepe kerül előtérbe. Az RWCT projekt e szellemet képviseli, amikor a tanítást és a tanulást egy háromlépcsős modellbe helyezi. Az RJR modell a ráhangolás, a jelentés megteremtése és a reflektálás szakaszából áll. A ráhangolódás fázisában az anyag megismerése előtti beszélgetésre, az előzetes tudás feltérképezésére, a feltételezések meghallgatására kerül sor. A második fázisban a jelentést a tanuló teremti meg, miközben az előzetesen feltérképezett tudás helytállóságát vizsgálja. A reflektálás szakaszában a tartalom megismerése utáni vitára, irányító kérdések feltevésére, kérdésekkel történő megválaszolására kerül sor.

Az RWCT interaktív technikái közül igen népszerű az ötletbörze, amelynek során – általában páros vagy csoportos munkában – oldják meg a feladatot a résztvevők. Alkalmazása során fűrtábrát (jelentéshálót) készíthetünk, egy olyan grafikai szervezőt, amely gon-

dolatok, információk, fogalmak bonyolult kapcsolatrendszerét szemlélteti egy adott téma (szó, kifejezés) kapcsán. Nagy előnye e technikának, hogy a tanulókat egy adott témáról való nyílt és szabad gondolkodásra bátorítja.

Az insert (jelölés) a hatékony olvasást és gondolkodást szolgáló interaktív jegyzetelési eljárás. Alkalmazása során az olvasó a szöveg olvasása közben a ✓ – + ? jelek segítségével megjelöli az általa már ismert tényeket, kiemeli az új információkat, továbbá azokat a tényeket, amelyeket nem ért, vagy ellentmondanak eddigi ismereteinek. Hatékony eszköz ez, mert lehetővé teszi, hogy a tanulók olvasás közben aktív módon kövessék nyomon saját megértési folyamataikat, az eljárás segítségével az olvasó végig elmélyülten dolgozik.

A TTM (tudom, tudni akarom, megtanulom) modell célja, hogy a tanulók a már meglévőkhöz kapcsolják saját ismereteiket, illetve hogy saját kérdésük megfogalmazásával motiváltabbá váljanak az új anyag elsajátításában. E modell insert technikával alkalmazva a következő véleményre készített egy gyereket: „Könnyebben értettem meg a szöveget, nem kellett többször elolvasnom.”

Az irodalmi művek feldolgozásánál a keret-történet, a történet-piramis, a történet-térkép vagy a karakter-térkép készítése bizonyul célravezető módszernek, melyek alkalmazásával természetessé válik a könyvek, a könyvtár használata.

A könyvtárhasználat tanítása a felső tagozatban témában Hegedüs Péterné, a vásáros-

naményi Eötvös József Általános Iskola könyvtárostánára tartott továbbgondolásra készítő előadást.

A következő három előadóval együtt részese volt annak a háromrészes RWCT-s kísérleti programnak, melynek tapasztalatairól 1998-ban az *Olvasó család – tanuló társadalom* című vásárosnaményi konferencián már beszámoltak, s melynek anyaga nyomtatásban is megjelent, a Könyvtári Kis Híradó különkiadásaként.

Felsorolta a könyvtárhasználat tanításának legfrissebb forrásait, lelőhelyeit. Kitért a NAT megjelenésére is, amelynek tartalmi elvárásai nemcsak a gyűjtőkör szempontjából jelentenek kötelezettségeket, hanem a könyvtár feladatainak újraértelmezését, szolgáltatásainak, technikai eszközeinek korszerűsítését is szükségessé teszik. Kiemelkedő feladatként kerül előtérbe az informatika műveltségi területén belül a könyvtárhasználat. A különböző műveltségterületek ismeretanyagának elsajátítása során egyre nagyobb szerepet kap a könyvtár tájékoztatói tevékenysége, a tanulók önálló információkeresésre és információhasználatra nevelése. Kulcsfontosságú a pedagógusok szemléletváltása, a könyvtárhasználat tantárgyközi jellegének megjelenítése a szaktanárok és a könyvtárostánár együttműködésével.

Olvasunk történelmet! címmel Sánta Miklósné, a vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola magyar-történelem szakos tanára mondta el az olvasásfejlesztési kísérletben szerzett tapasztalatait. Kifejtette, hogy talán egyetlen tantárgy sincs olyan szoros kapcsolatban

a könyvekkel, a könyvtárral, mint a történelem. Feltette a kérdést, hogy mikor használják, használtassanak könyvet. Akkor, ha a könyvekben lévő információ segítségével a tanulók jobban megértik az ismeretlen fogalmakat (pl. Magyar értelmező kéziszótár, Történelmi fogalomtár). Ugyancsak szükséges az ismeretbővítés a tankönyvön túli történelmi táj, esemény megvilágításához, az összefüggések megláttatásához (pl. a földesurak életéről szóló anyagnál a *Páncélos lovagok* című könyv használata). A szépirodalmi műből vett részletek fokozzák a történelemóra érzelmi töltését. A tanulók ismeretszerzéséhez, motiválásához jó alkalom a témához kapcsolódó kiállítás megtekintése. A dramatizálás a gyerekek kedvenc módszere, hiszen egy-egy történelmi szakasz bemutatása során meglódul a fantáziájuk, fejlődik a beleélő képességük, a kreativitásuk.

Olvassunk számokkal! – ezt a különleges címet adta előadásának *Varga Gyöngyi*, a vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola matematika-technika szakos tanára. Leszögezte, hogy az értő olvasás a matematikában kulcskérdés. A matematikatanítás célja és feladata is az, hogy fejlessze az értelmes olvasás gyakorlatát, a pontos, világos, tömör kifejező-készséget, a tanulók logikai képességeit, gondolkodásuk rugalmasságát.

A korszerű matematikaoktatásban a tanulóknak találkozniuk kell olyan feladatokkal, amelyek megoldásához önmaguknak kell kiválasztaniuk, felkutatniuk a szükséges adatokat a könyvtár és a könyvek segítsé-

gével. Sokszor nem is a probléma megfogalmazása, hanem a helyes megközelítése a döntő, mely az értő olvasáson alapul. A matematikaórákat változatosabbá, érdekesebbé tehetjük az adott témakörhöz kapcsolódó matematikatörténeti érdekességekkel. A gyerekek szívesen olvasnak hozzá, hiszen a matematikusok élete ugyanolyan lelkesítő lehet, mint a történelmi nagyságoké.

Mit rejt a művészek lelke? – tette fel a kérdést előadásában *Tóthné Simon Zsuzsa*, a vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola földrajz-rajz szakos tanára. Hangsúlyozta, hogy a művészettörténet tanítása során arra törekszik, hogy – az adathalmazok elsajátítása helyett – tájékozódni tudjanak a gyerekek a művészettörténeti korszakokban, s hogy stílusjegyeik alapján meg tudják különböztetni az egyes korszakokat. A ráhangolódás, az ismétlés és az összefoglalás jól bevált módszerének tartja, amikor szavakat mond a tanulóknak, ők pedig ezekhez a szavakhoz kultúrákat vagy stílusirányzatokat kapcsolnak. A megoldást gondolkodási idő nélkül kell leírni. A festőkről szóló kiselőadásoknál – tíz érdekes mondat megfogalmazásával – a lényeg

megragadására hívja fel a figyelmet. Ilyen és ehhez hasonló feladatokkal sikerült elérnie, hogy a tanulók a nyolcadik osztály végére remekül tájékozódjanak a stílusok között, és érdekességek szintjén ismerjék a festők életét.

Örömünkre szolgál, hogy a programok – minden alkalommal – nagy részvétel mellett zajlottak. A hallgatók – a gyerekek olvasásra nevelésével foglalkozó szakemberek – visszajelzései megerősítettek bennünket abban, hogy mindennapi munkájukban vélhetően nagy segítséget jelent majd, hogy megismerkedhettek az értő olvasás technikájával, a különböző tanítási módszerekkel, a biblioterápia gyakorlati hasznosításával, a tantárgyközi könyvtárhasználattal, valamint az olvasóvá nevelés hagyományos és új módszereivel.

Az RWCT-s módszerek jó részét kitűnően alkalmazhatják a gyermekkönyvtárosok a csoportos és klubfoglalkozások, a közös együttlétek során.

Minden gyermekkönyvtárosnak, könyvtárostánárnak jó szívvel ajánlom figyelmébe az RWCT-program megismerését!

Dr. Bihari Albertné
a Gyermekkönyvtáros
Műhely vezetője

Internet Fiesta a halasi könyvtárban. A Kiskunhalasi Városi Könyvtár – a tavalyi évhez hasonlóan – az idén is csatlakozott az Internet Fiestához, a LINK: Lakossági Internet Napok Kiskunhalason programmal.

Március 22-én és 23-án a hangtár, amely immár számítógépes terem is, ingyenesen állt a beiratkozott olvasók rendelkezésére.

A könyvtár a Széchenyi Terv keretében 2 millió 30 ezer forintot nyert az Informatikai Kormánybiztosság pályázatán.